

Entrada en un dels túnels de la Tro Bro Leo (Mathilde Lazou)

La Tro Bro Leon, compromís amb la llengua bretona

En ple Giro d'Itàlia es disputen altres proves, com la Tro Bro Leon, una clàssica que va néixer per salvar el sistema d'immersió lingüística en bretó

ISAAC VILALTA

21/05/2021 - 11.51 Actualitzat 27/05/2021 - 09.43

L'any 1984, Jean-Paul Mellouet veia amb preocupació com l'escola dels seus fills corria perill. Feia falta **finançament** per sostenir aquell centre de la xarxa Diwan, un **grup d'escoles inspirades en les ikastoles basques** i les "ysgolion meithrin" gal·leses, i que ha servit de referent a la Bressola de la Catalunya Nord. La gran particularitat de les "diwan", a banda del seu caràcter associatiu, laic i gratuït, és que **l'ensenyament es fa totalment en bretó**. Mellouet, a banda de ser un cul inquiet, també és un **enamorat del ciclisme** i per això va decidir crear una competició que els ajudés a salvar l'escola. **Va néixer així la Tro Bro Leon, que en bretó significa la Volta al País del Lleó**. Però no n'hi havia prou, la nova cursa havia de ser diferent de la resta.

Any a any, la Tro Bro ha anat creixent, i, aquest 2021, la prova ha gaudit d'una de les millors participacions de la seva història. **Entre els corredors, dos catalans, Àlex Jaime i Martí Márquez**. Els dos ciclistes del Kern Pharma van patir la duresa de la prova, tal i com explica el corredor de Llinars del Vallès.

"La coneixia de feia alguns anys, cada any l'he seguit per televisió i tenia moltes ganes de competir-hi. Però tant l'Àlex Jaime com jo van desenganxar-nos de les primeres posicions per problemes tècnics en arribar als moments decisius, quan haver de reparar una punxada ja no et permet tornar a enllaçar amb el grup"

Un dels "ribinou" que han de superar els ciclistes al tram final de la Tro Bro Leon (Gruber Images)

Aquests trams determinants són els famosos "ribinou", que en bretó significa "trams de terra". Quan Mellouet va idear la Tro Bro, l'any 1984, es va inspirar en la París-Roubaix i per això hi va incorporar uns trams de pistes rurals sense asfaltar. Potser per això a la prova bretona se la coneix com **"la Petite Paris-Roubaix" o "l'Enfer de l'Ouest"**. A banda dels "ribinous", l'encant de la Tro Bro també recau en els **castells, alguna cota, el fort vent de la costa i l'oceà Atlàntic, que a vegades arriba a esquitxar els ciclistes**. Temps enrere, Mellouet em va explicar que limiten els trams de "ribinou" a un total de 32 o 35 quilòmetres i que els concentren a la part final del recorregut per permetre que la majoria de ciclistes puguin arribar al tram final i completar així la prova. Les condicions tan singulars de la Tro Bro van afectar els ciclistes catalans, tal i com reconeix Márquez a Ràdio Volta.

"Vam trobar molt vent en tot moment i, tot i no tenir temps per contemplar les vistes, sí que quan pots et gires i veus que tens l'oceà al costat, amb les onades a tocar. A més, em va impressionar que, tot i la forta pluja del dia anterior a la cursa, no es va retallar ni retocar cap tram malgrat el fang i els bassals. A vegades semblava més una cursa de ciclocròs! Justament, també hi participava el Felipe Orts, que és de La Vila-Joiosa i és el campió estatal de ciclocròs, amb qui tinc una bona relació. Li vaig comentar que podia ser el seu dia, però ell em va respondre que li sobraven 180 quilòmetres!"

Els premis de la Tro Bro Leon també són singulars, com el garrí que s'entrega al millor ciclista bretó

La Bretanya és terra de grans ciclistes, com els guanyadors del Tour de França Bernard Hinault, Louison Bobet, Jean Robic o Lucien Petit Breton. L'al·licient per al millor ciclista bretó a la Tro Bro és **el garrí que els entreguen com a premi**, una iniciativa que va sorgir dels joves agricultors locals, que volien promocionar els productes de la zona. L'ambició de Mellouet, creador i director de la prova, és fer-la créixer i arribar a la primera categoria, però reconeix: **"És difícil, perquè aquí som lluny de tot i de tothom, i a la gent li costa venir."** Qui repetirà, si pot, és Martí Márquez, que està enamorat de la Tro Bro Leon: **"És de les clàssiques més guapes, tot i no ser tan coneguda com les belgues, i hi penso tornar l'any que ve, si puc.** Quan parlem de terra tothom pensa en la Strade Bianche, però la Tro Bro és més boja."

<https://www.ccma.cat/catradio/radio-volta/la-tro-bro-leon-compromis-amb-la-llengua-bretona/noticia/3098799/>